

საქართველოს გარემოს დაცვისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION AND NATURAL RESOURCES OF GEORGIA
ლიცენზიებისა და ნებართვების დეპარტამენტი
DEPARTMENT OF LICENSES AND PERMITS

საქართველო, 0114, თბილისი, ბულვარს ძეა; ტელ: 72 17 48, ფაქსი: 72 17 48, E-mail: eeoegzam@caucasus.net

ლიცენზიებისა და ნებართვების
დეპარტამენტის უფროსი

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 18

“ 03 ” 07 2007 წ

I. საერთო მონაცემები

1. პროექტის დასახელება – მინერალური ნედლეულის გადამუშავების – გაჯის საამქროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში.
2. ინვესტორის დასახელება და მისამართი – შ.პ.ს. „კარგი“, გარდაბანის რ-ნი, სოფ. მარტყოფი
3. განხორციელების ადგილი – ქ. თბილისი, ისანი-სამგორის რ-ნი, ორხევის სამრეწველო ზონა;
4. განაცხადის შემოსვლის თარიღი – 05.06.07.
5. მონაცემები პროექტის შემდგენელის შესახებ – შ.პ.ს. „ეკოლცენტრი“.

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

შ.პ.ს. „კარგი“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით, სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე განსახილველად წარმოდგენილია: „მინერალური ნედლეულის გადამამუშავების - გაჯის სამქროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“.

აღნიშნული საწარმო მდებარეობს ქ. თბილისში ისანი-სამგორის რაიონში, ორხევის სამრეწველო ზონაში. 5 000 მ² ფართობის მქონე ტერიტორია, სადაც იგეგმება გაჯის სამქროს განლაგება, წარმოადგენს შპს „კარგის“ საკუთრებას. საწარმოს ტექნოლოგიური სქემა ითვალისწინებს განხილული ტიპის საწარმო ობიექტების მიმართ თანამედროვე მოთხოვნათა დაკმაყოფილებას, როგორც პროდუქციის უდანაკარგო ტექნოლოგიური ეტაპების შემოღებით, ისე გარემოში მაგნე ნივთიერებათა გამოყოფის დამცავი თანამედროვე დანადგარების გამოყენებით. აღნიშნული ობიექტის ამოქმედება, სადაც დასაქმდება 10 ადამიანი, დაგეგმილია 2007 წლიდან, განუსაზღვრელი ვადით.

წარმოდგენილ დოკუმენტაციაში განხილულია გარემოდაცვითი საქმიანობის სმართლებრივი ასპექტები, შესწავლილია გარემოს ფონური მდგომარეობა, საწარმოს ექსპლუატაციის პერიოდში გარემოზე ზემოქმედების სახეები, განსაზღვრულია ავარიული სიტუაციების წარმოქმნის ალბათობა და შესაძლო შედეგების ლოკალიზაციისა და ლიკვიდაციის შესაძლებლობები.

გაჯის წარმოების ტექნოლოგიური სქემა მარტივია. სპეცილურ დოღურა ლუმელში ორწყლიანი თაბაშირის შემცველი ქანების თერმული დამუშავებით ლებულობენ ნახევარწყლიანი თაბაშირის შემცველ მასას. აღნიშნული საწარმო გაჯის წარმოებისათვის მოიხმარს ნედლეულს, რომელიც უმთავრესად შედგება კალციუმის წულფატებისგან, ნაწილობრივ კი კალციუმ-მანგანუმის სულფატებისა და კარბონატებისგან, ნატრიუმ-კალიუმის ალუმოსილკატთა და რკინის ნაერთთა მცირე მინარევებთან ერთად; ნედლეული საწარმოში შემოდის ავტოთვითმცლელების საშუალებით და მიეწოდება ნედლეულის გადამამუშავებელი დანადგარის მიმრებ ბუნკერს, საიდანაც ის მბრუნავ ლუმელში გამოსაწვავად მიეწოდება ლენტური კონვეიერით; აქვე, სათანადო დახრის მქონე ამ მბრუნავ, ორდოლიან ლუმელს გვერდიდან წინაღი დენის პრინციპით მიეწოდება ბუნებრივი საწვავი აირი (108 მ³ საათში). წარმოებული გაჯი მიეწოდება მზა პროდუქციის ბუნკერს (ორი ცალი, თითოეული 20 ტ.), საიდანაც მომხმარებელს გააქვს ავტოტრანსპორტით. საწარმოს წარმადობა ტოლია 3 ტ/სთ-ში გაჯის წარმოება, ხოლო წლიური წარმადობა შეადგენს დაახლოებით 6240 ტ გაჯს, რომლის ერთი ტონის საწარმოებლად იხარჯება დაახლოებით 1.15ტ ნედლეული და 36 მ³/სთ ბუნებრივი აირი საწვავად. პროექტით გათვალისწინებული, საწარმოს მუშაობის რეჟიმი 12 საათიანი 260 სამუშაო დღე.

პროექტში განხილულია გამოფრქვევების ის წყაროები: მიმღები ბუნკერი, ტრანსპორტიორი, გაჯის გამოსაწვავი ბარაბანი. ტრანსპორტირება ბუნკერებში და პროდუქციის ავტოტრანსპორტში გადატვირთვა, საიდანაც ადგილი ექნება მაგნე ნივთიერებების გაფრქვევებს. როგორც წარმოდგენილი დოკუმენტიდან ჩანს, საწარმოს ფუნქციონირების პროცესში გარემოს დაბინძურების ძირითად წყაროს

წარმოადგენს ინერტული არაორგანული მტვერი და აზოტისა და ნახშირბადის ოქსიდები.

არაორგანული მტვერით გარემოზე ზემოქმედების შესამცირებლად საწარმო აღჭურვილია მტვერდამჭერი მოწყობილობით – ციკლონით, რომლის ეფექტურობა ტოლია 95 %-ის. გარემოზე ზემოქმედების შესამცირებელი ღონისძიების სახით და მტვერდამჭერი მოწყობილობის ეფექტური მუშაობის უზრუნველყოფის მიზნით ციკლონი გარედან შეფუთული იქნება თერმოიზოლაციით და შიგნიდან დაყენებული იქნება ელექტრო სპირალი, რაც უზრუნველყოფს ტემპერატურის შენარჩუნებას 95 გრადუსზე, რათა არ მოხდეს აირჰაერნარევის კონდენსირება და ციკლონის კედლებზე მისი დაღექვა.

რაც შეეხება აზოტის დიოქსიდსა (NO_2) და ნახშირჟანგს (CO) მათი მიწისპირა მაქსიმალური კონცენტრაციები არ აღემატება ზღვრულად დასაშვებ კონცენტრაციებს. ჩატარებული გათვლების შედეგად საწარმოს სანიტარული დამცავი ზონის საზღვარად მიჩნეულ იქნა 500 მეტრი.

საწარმოში წყალი გამოიყენება მუშა-მოსამსახურე პერსონალის სასმელ-სამეურნეო მიზნებისათვის და მისი ხარჯი შეადგენს: – 117 მ³/წელწადში.

საწარმოში წარმოიქმნება სამეურნეო-ფეკალური ჩამდინარე წყლები, რომლისთვისაც მოწყობილი იქნება ამოსაწმენდი ორმო მისი ამოწმენდა მოხდება პერიოდულად შესაბამის ორგანოებთან დადებული ხელშეკრულების საფუძველზე.

საწარმოო ნარჩენები ძირითადად წარმოიშვებიან ქვის ღორღის სახით, რომელიც გამოიყენება საწარმოს მისასვლელი გზის პერიოდულად შესაკეთებლად.

წარმოდგენილ დოკუმენტში განხილულია ისეთი საკითხები როგორცაა გარემოზე და სოციალურ ფაქტორებზე ზემოქმედების შესამცირებელი ღონისძიებები, გარემოსდაცვითი მონიტორინგის ორგანიზაცია, ტექნოლოგიური ავარიების თავიდან აცილების და უსაფრთხოების ზომები, ასევე ხანძარსაწინააღმდეგო ღონისძიებები.

III. პირ(ებ)ი(ებ)ი

1. დაამუშავდეს და დამტკიცდეს მონიტორინგის/თვითმონიტორინგის კონკრეტული გეგმა მასზე პასუხისმგებელი ფიზიკური ან/და იურიდიული პირების მითითებით.
2. გათვალისწინებულ იქნეს მომსახურე პესონალის მტვრის ინდივიდუალური დაცვის საშუალებებით მომარაგება.
3. დაცულ იქნეს პროექტით გათვალისწინებული სანიტარული დაცვის ზონის საზღვრი 500 მეტრის ფარგლებში.
4. განხორციელდეს საწარმოს შიდა და გარე ტერიტორიების სველი მტვერდალაგება, გარემოს მტკრით დაბინძურების შემცირების მიზნით.

IV. დასკვნა

შ.პ.ს. „კარგი“-ს მიერ გარემოზე ზემოქმედების ნებართვის მიღების მიზნით სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი „მინერალური ნედლეულის გადამუშავების – გაჯის სამქროს გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში“-ს მიხედვით საქმიანობის განხორციელება შესაძლებელია წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი შენიშვნების გათვალისწინების შემთხვევაში.

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის

საექსპერტო კომისიის თავმჯდომარე:

გურამ სუპატაშვილი

(სახელი, გვარი, ხელმოწერა)